

MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 12. Januáriusban. 1788.

A 82-dik Musának tovább való folytatása Virgiliusnak első Könyvéből; Debreczeni Poésisos Praeceptor által.

Kezdődik a fordítás a 163-dik Versnél.

Nyult edgy sziget hoszszan a' tengerbe belé;
 Széles oldalait terjesztvén fok felé
 A' habokat vízszá verdefik a' melyek
 És vagynak körülök jó ki-kötő helyek.
 Fundált a' Természet itt fok kö-szálokat
 Ketten köztök érik majd a' Csillagokat.
 Alattok a' Tenger vizei csendefek,
 És sűrű berkekkel igen fetétesek.
 Méjj üregek vagynak a' nagy kö-sziclákba;
 Itt laknak a' Nimfák különös szobákba.
 Csergedeznek belöl gyönyörű források,
 'S van a' kö-székeknek pásit borítások.
 Itt ki-kötve fáradt hajók nem állanak,
 A' körmös vas-matskák edgyet sem tartanak.
 A' meg-maradt hajók mind ide eveztek,

D

Tsak

Csak hét számmal vagynak, 's a' többek el-veztek,
 Nofza a' hajokból mind ki-ugrándoznak,
 Kedves a' föld melyre régen vágyokoznak.
 Sok fáradságokat a' parton enyhítik,
 'S rá, a' vitzől fenyyvedt testeket teritik.
 Ki csihol Akhátés, és azt fel-csóválja
 'S a' gyúlt tüzet száraz levéllel táplálja.
 Elő keresgetik hamar a' darállót,
 'S a' gabonát melly már a' vitzől meg-pállót.
 Edgy felől a' buzát török örölgetik.
 Más felől dagasztyák, gyúrják süttögetik.
 Éneás fel-megy edgy kö-szál tetejére,
 'S Néz kél minden-felé a' Terger méjjére.
 Hogyha még valahol Antheust meg-látná,
 Vagy Kápiát, 's hajóit a' szél hol forgatná,
 Vagyha rá esmérne talám valamerre
 Kaikus hajóin fenn függő Czimerre:
 De edgy hajót sem lát sohol evedzeni,
 Hanem közel három szarvasi ögyelgeni.
 Melyek után egész tsordák mendegelnék,
 'S a' völgyekbe széjjel kedvekre legelnek.
 Meg-áll; 's gyors kéz-ivét 's nyilat Akhatestől,
 El-vezzi Társától attól a' kedvestől.
 Le-lövi elébb a' Vezér Szarvasokat,
 Ágas bogas szarvú fejjel magófokat.
 Ofztán a' berkek közt a' többit üldözi;
 'S elébb meg-nem nyúgszik addig lövöldözi
 Mig nem hét öreget rakásra ló éppen,
 'S a' mennyi a' hajó annyit öl ekképpen.
 Vifszta megy a' partra, ott el-ofztya őket,
 Azután meg oldja a' boros tömlöket,
 Mellyekkel Acestes igaz-szeretete
 Sicilia partról útnak eresztette.

Közöttök a' bort-is mind el-ofztogattya,
'S bús szivek fellegét illy szókkal ofzlattya:
Oh Tárfaim (mert mi tudjuk, kik óhajtunk,
Mely fok veszély ment már fokszor által rajtunk,)
Oh szenvedtetek Ti, több, 's nagyobb Iuséget,
Ád érnünk az Isten ezekben-is véget.
Forogatok Ti már a' dühös Scyllának
Közfiklás örvényin, mellyek ugatának.
A' Cyklopszoknak-is barlangját láttátok,
Legénységteket hát nosza meg-tartsátok.
Mit a' bús félelem! szép leszsz még róla, ha
El-mulik a' veszély, beszélni valaha.
Sok visszontagságot szákséget szenvedjünk,
És fok veszélyt a' kik Látiumba megyünk:
A' végzések csendes helyt ott mutatának
Ott meg aludt hánva fel-éled Trójának.
Áljátok ki a' sárt, légyetek Legények;
Szomfzéd hajnaláig a' jó szerentsének.
Vigasztalásokra ilyeket hord elől,
Magát a' kegyetlen bú, 's gond rágja belől.
Orczája Reménység: áruló vig czégét,
De szivén a' méj feb az elevenig ér.
Társai gyorsan az prédához készülnek;
A' gazdag ebédre mind edgyüve gyűlnek.
Nyúzzák a' szép szarvast amazoknak kezek,
A' belső részeit fejtegetik ezek,
Némellyek bonczolyák, és fel-darabolyák
'S a' még paradzó húst a' nyársokra tolyák.
Bográtsokat helyre mások igazgatnak,
A' parton, 's alájok tüzet gyujtogatnak.
Majd régi erejek meg-frisül hogy észnek,
'S a' mint forba a' szép gyepre düléngesznek,
A' kövér vad-husból jól tele töltöznek,

'S rá le-nyomtatóul fok ó bort öntöznek.
 Hogy el-verte a' nagy ebéd az éhséget,
 Afzalt bontnak végzik már a' vendégséget.
 El-veszett Társaik felől beszélgetnek,
 Reménység, 's félelem közt kétségeskednek.
 Élnek-é? vagy éppen most haldokolnának;
 S már nem halyák bár nagy szóval kiáltnának.
 Kivált Eneás, hol búsul Orontesen,
 Hol Amikus vesztét nyögi keservefen:
 Most kegyetlen forsát forgattya Likusnak
 Most Vitéz Giasnak 's Vitéz Kloánthusnak.
 Már mind az ebéd mind a' beszéd végbe ment,
 Hogy Jupiter álván a' magos égben fent
 Nézi a' gallyákkal bé-szött Tengereket,
 A' földet, partokat, a' fok száz népeket
 'S hogy így vizsgálodván ált az ég-közepén,
 Szemét Lybiára szegezte-le éppen;
 'S a' midőn fok dolgot hánytorgat szívében,
 A' bús Vénus könnyvét áraszt szép szemében.
 És így szollittya meg: Oh ki mindeneket,
 Birsz örökös jussal, és szórsz; menyköveket
 Az én Eneásom 's a' Trojai Népek,
 Elened oly nagyot ugyan mit vétének?
 Kiket midőn ezer veszélyt szenvedtek már,
 Olasz-ország miatt minden más föld ki-zár.
 Lám hiszem e' vala szavad ígérete,
 Hogy valaha innen leszsz Roma Nemzete;
 E' Nép lesz törsoke fok hires Vezérnek
 Dárdanus földére ha majd visszsa térnek;
 Őket te e' Világ Királyivá teszed.
 Ugyan hát most Atyám hogy jöve más eszed?
 Bizony e' vólt sebem forrasztó flastroma,
 Mellyet Troja veszte szivemben bé-nyoma:
 Hogy

Hogy bár itt Népemnek vólt nagy hervadása,
Ellenben majd amott lezsz ki-virágzása:
De most-is azon roszsz szerentse forgattya,
Ha elégled meg már oh Királyok attya!
Lám a' Görögöktől a' meg-menekedett,
Antenor hány vizen által verekedett,
És Iliriába ment jó szerentsével,
A' hól a' Timávus fakad gyors vizével.
'S a' hegyek öbliből kilentz tág ágokkal
A' Tengerbe zuhan 's dül zuggó habokkal.
Sőt Antenor Padva Vároft epítette,
És Trójaiakkal ez helyt meg-ültette.
Meg települt Népét nevezte magáról,
Le-oldván Trójai kardját oldaláról.
Minden bujdosási már most menván végbe,
Nyugszik a' régen várt csendes béketségbe.
De imé mi a' Te nemzetséged, 's véred,
A' kiknek lakáful az eget igéred
Edgynéhány hajonkat (szörnyüség) el-veztvén,
Edgy valaki mérgét ellenünk gerjesztvén,
Ehól mind tsak több több veszélyre akadunk,
És Olasz-országtól megszfire maradunk.
Ez osztán, ez ám a' Kegyetség jutalma!
Ez a' nekünk ígért Királyság hatalma?
Erre az emberek, és Istenek attya,
Mosojog, és neki vidul ábráttya,
Olly mint mikor a' rút zivatart csitította,
Úzi a' felleget, az eget tisztította.
Kis ajakotskáját modos edgy pár tsokkal,
Mézeli Vénusnak, 's szól hozzá illy szókkal:
Ne fély Vénus &c.

. A' 309 dik Versnél a' fordítás így vagyon:

Eneás fárasztván elzét egész éjjel,

Mihelyt az éjszakát a' Nap úzné-széjjel
Fel-tette magában hogy mindjárt el-járja,

'S meg kémlelje ez hely melyik fold-határja.

Zsivatag puszttát lát, benne hát kik laknak,

Emberek e', vagy tsak szállás a' vadaknak?

Hová verte a' szél, mind ki-tapogassa,

Hogy majd Tárfaínak kívül meg hozhassa.

Edgy odvas kü-szálnál a' fűrű berekben;

El-rejti hajóit fetét, 's fás helyekben.

Megy maga Akhátés lévén a' nyomában,

Két széles vas dárdát villogtat markában.

Elébe megy Vénus az erdő közében.

Mint edgy Nymfa v. szüz Leány oly vólt éppen.

Ruhája, fegyvere, ifjú ábrázattya,

Spártából való szüz Leánynak mutattya.

Olly mint mikor nyargal Rác-országból való

Harpalitze, 's véle Hebrust előz a' ló;

Mivel könnyű nyilát fél válra vetette

Mint vadász, 's a' haját a' szél lebegtette.

Térde mezitelen; ruháit csomóba

Köözvén fel-fogta, 's áll velek ily szóba;

Héj Legények! nosza el ne titkolyátok,

Ha itt edgy bojongó Nénémet láttátok

A' vállára puzdrát, és Hijuz bört füzött,

'S Erre sikoltva edgy dühös Vad-kant üzött,

Midőn Vénus tőlök ezeket kérdezte,

Edgybe-feleletét Éneás így kezdte:

Nem hallottam, nem-is láttam én Nénédet;

Oh hogy szollitsalak, oh jó Szüz Tégedet

Mert nem, nem halandó formád 's ábrázatod

Bizony van, bizony nem emberi szózatod.
 Oh mert Isten vagy te, vagy a' Fébus nénnye,
 Avagy a' Nympháknak edgy szép szüleménnye.
 Akár-ki vagy, kegyes szemmel tekints minket,
 Enyhítsd bajainkat enyhítsd félelminket.
 Mond-meg nekünk ugyan mi ég alatt járunk,
 Mellyik föld határa ez a' mi határunk,
 A' melyen sem embert sem helyt nem esmérvén:
 Tévejgünk a' szél-vész 's a' hab ide vervén,
 Bizony sook tulkot öl meg néked jobb kezem,
 Kövér áldozattal oltárid vérezem.
 Mond Vénus: Ezeket nem érdemlem éppen,
 A' Tyrusi szüzek öltöznek ekképpen,
 Szokás nekik tegezt hordozni vállokon,
 És karmafin Csizmát térdig a' lábokon 's a' t.

Tovább a' 406-dik Versnél így van.

Igy szól, 's el fordulván ragyog piros nyaka,
 Jö hajáról drága Ámbrosia szaga.
 Sarkáig le-nyúlik hofzszú ruházattya,
 'S edgy Isten Afzfoynak lépése mutattya.
 Hogy Annyának lenni Éneás esmérte,
 Így szól hozzá a' mint szavával bé-érte:
 Te-is oh Fiadhoz hogy vagy ily kegyetlen,
 Ily hazug formával, hogy tsalsz kiméltlen.
 Jobb kezemhez mért nem kaptsolod jobb kezed,]
 Igaz nyelven Fiad miért nem kérdezed?
 Halván örvendene mind két fölem belé,
 Így dohog magába 's megy Karthagó felé.
 Vénus pedig köddel bé-borittya öket,]
 'S mint ruhát réájók ölti a' felhöket,

Hogy

Hogy valaki meg-ne látná, se illetné
 Se késtetné, úttját se-ne kérdezhetné.
 Maga pedig Vénus magát fel-emelé,
 Örömmel megy kedves Páfus vára-felé,
 Ahol van Temploma, 's benne száz oltára,
 Mellyeket fűtt gazdag Arabok határa,
 Hol a' fok tömjén-fűt az eget felhözi,
 'S illattyával az ujj virágokat gyözi.

(A' többi következik.)

Tudositás a' Magyar Vers-írókhoz:

Ts Poots András Urnak, most éppen Censura alatt lévő bizonyos iráfai két Tomusba fognak Világot látni ezen esztendőnek első-felén; az első szakasz titulusa leszzen ez: *Lucretzia Világ szép-rozszt Afzszonya*. Kinek példájába először *Aeneas Sylvius*; most pedig az említett Poéta, a' hitetlen Feleségnek alnok Praktikáit, 's edgyersmind edgy Jámbor Férfji tükörét adja elől: A' más Tomus elegyes Versekből fog állani. Jelentyük a' Musák igaz szeretőjinek, hogy minden válogatás nélkül egyenlő fzeretettel lévén hozzájok, a' kik ezen Munkának úgy nevezett *Homlok irást* barátságosan tenni méltoztatnak; Februárius közepéig, Misilibe utafittsák Miskóltzra; hogy a' munkának eleibe tétetődhefsék a' Könyv-nyomtató ízéken.

A' Szeredai Musát nem vett E. Olvasok megengedjenek; ezen fogyatkozás ki-fog póaltatni: